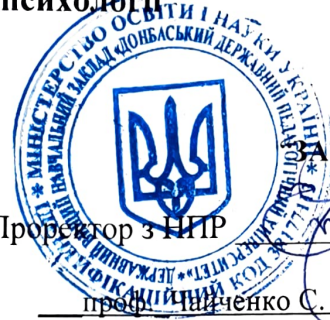

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра загальної психології

Проректор з НІП

проф. Чапченко С. О.
(ПІБ)

“ 29 ” червня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**
Науково-викладацька практика
(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності **053 Психологія**
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою **Психологія**
(назва програми)

мова навчання **українська**

Розробник:

Саврасов Микола Володимирович, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»

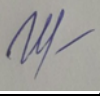
Рецензенти:

Мамічева Олена Володимирівна, доктор психологічних наук, професор, декан факультету спеціально освіти Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»

Фоменко Карина Ігорівна, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології Харківського національного педагогічного університету

Програма практичної підготовки розглянута і схвалена на засіданні кафедри загальної психології

Протокол № 12 від « 26 » червня 2023 р.

Завідувач кафедри ШайдаН.П.
(ПБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 053 Психологія третього (освітньо-наукового) рівня

Керівник групи забезпечення Саврасов М.В.
(ПБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«29» червня 2023 р.

протокол № 9

1. Опис практичної підготовки

Найменування показників	Характеристика практичної підготовки	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – за навчальним планом	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 180	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 45	Лекції	
	- год.	- год.
	Практичні	
	- год.	- год.
	Лабораторні	
	- год.	- год.
	Самостійна робота	
	180 - год.	180 - год.
Вид контролю: залік		

Метою практичної підготовки «Науково-викладацька практика» є: володіння базовими категоріями, структурою наукового мовлення, сутністю психологічної теорії мовлення, стильовими особливостями мовленнєвої діяльності науковця, умовами ефективності професійного спілкування, урахування факторів, закономірностей впливу специфіки психології як науки на мовленнєву діяльність професійного психолога, в тому числі у ході фахового обговорення, наукової дискусії на різних її етапах, засобами і змістом аргументації у процесі доведення власних думок, науково-популярної комунікації із фахівцями інших галузей та оточуючими.

2. МАТРИЦЯ
компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з практичної підготовки
«Науково-викладацька практика»

Компетентності, які формуються (шифр відповідно до освітньої програми)	Програмні результати навчання (шифр відповідно до освітньої програми)	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>	<p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p>	<p>Частково-пошуковий та дослідницький методи та інтерактивні технології; самостійна робота студентів, в тому числі на платформі дистанційного навчання.</p>	<p>бесіда, тематичні письмові самостійні роботи у формі рефератів, доповідей, есе, мультимедійних презентацій; усне та письмове опитування; тестування, залік, екзамен.</p>
<p>СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати</p>	<p>РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.</p>	<p>Частково-пошуковий та дослідницький методи та інтерактивні технології; самостійна робота студентів, в тому числі на платформі дистанційного навчання.</p>	<p>бесіда, тематичні письмові самостійні роботи у формі рефератів, доповідей, есе, мультимедійних презентацій; усне та письмове опитування; тестування, залік, залік.</p>

<p>науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.</p>	<p>РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.</p>	<p>Метод проблемного викладення матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, кейс-метод, метод проектів, створення ситуацій зацікавленості, аналіз статистичних звітів та іншої статистичної документації, метод інтерв'ю, самостійна робота.</p>	<p>тематичні письмові самостійні роботи у формі рефератів, доповідей, есе, мультимедійних презентацій; усне та письмове опитування; тестування, екзамен.</p>
<p>СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.</p>	<p>РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p>	<p>Частково-пошуковий та дослідницький методи та інтерактивні технології; самостійна робота студентів, в тому числі на платформі дистанційного навчання.</p>	<p>бесіда, тематичні письмові самостійні роботи у формі рефератів, доповідей, есе, мультимедійних презентацій; усне та письмове опитування; тестування, залік, екзамен.</p>
	<p>РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.</p>	<p>Метод проблемного викладення матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, кейс-метод, метод проектів, створення ситуацій зацікавленості, аналіз статистичних звітів та іншої статистичної документації, метод інтерв'ю, самостійна робота.</p>	<p>тематичні письмові самостійні роботи у формі рефератів, доповідей, есе, мультимедійних презентацій; усне та письмове опитування; тестування, екзамен.</p>
	<p>РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та</p>	<p>ППП (представлення-практика-продукування); лексичні; граматико-перекладний; комунікативний; сугестивного</p>	<p>бесіда, тематичні письмові самостійні роботи у формі рефератів, доповідей, есе, мультимедійних презентацій;</p>

	нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	відкриття; у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання.	усне та письмове опитування; тестування, екзамен.
--	--	---	---

3. Структура практичної підготовки

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Участь в установчих та звітних навчально-методичних та науково-практичних конференціях.	18	-	-	-	18	18	-	-	-	18
Тема 2. Консультації наукового керівника з питань здійснення виконання завдань програми практики. Консультація наукового керівника щодо складання індивідуального плану проходження практики.	18	-	-	-	18	18	-	-	-	18
Тема 3. Складання індивідуального плану проходження практики здобувачем-практикантом.	18	-	-	-	18	18	-	-	-	18
Тема 4. Відвідування занять наукового керівника і провідних фахівців випускової кафедри. Проведення лекцій (бінарних, разом з науковим керівником) з одного з курсів наукового керівника.	18	-	-	-	18	18	-	-	-	18
Тема 5. Самоаналіз проведеної лекції (або відгук наукового керівника на розроблену лекцію). Проведення практичних, семінарських або лабораторних занять (бінарних, разом з науковим керівником) відповідно навчального плану наукового керівника.	18	-	-	-	18	18	-	-	-	18

Тема 6. Ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу у ЗВО. Ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо.	18	-	-	-	18	18	-	-	-	18
Тема 7. Ознайомлення з організацією навчальних дисциплін, що веде науковий керівник, ознайомлення зі змістом освіти з обраного фаху (навчальні та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації).	18	-	-	-	18	18	-	-	-	18
Тема 8. Участь у засіданнях кафедр, методичних секцій, в роботі семінарів викладачів тощо.	18	-	\-	-	18	18	-	-	-	18
Тема 9. Ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи в університеті, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі. Виконання обов'язків куратора академічної групи.	18	-	-	-	18	18	-	-	-	18
Тема 10. Планування виховної роботи в академічній групі; відвідання та аналіз виховних заходів, що проводять інші здобувачі-практиканти; підготовка і проведення одного виховного заходу.	18	-	\-	-	18	18	-	-	-	18
Усього годин	180	-	-	-	180	180	-	-	-	180

4. Програма практичної підготовки

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Ознайомлення з нормативними документами, які регламентують освітній процес у закладах вищої освіти, кафедр та науково-педагогічних працівників.	8	8
2	Тема 2. Вивчення особливостей організації та здійснення навчально-виховного процесу у ЗВО.	8	8
3	Тема 3. Написання звіту роботи здобувача-практиканта.	8	8
4	Тема 4. Обговорення, самоаналіз та складання протоколу обговорення залікового заняття	8	8
5	Тема 5. Позааудиторна навчальна робота.	8	8
6	Тема 6. Ознайомлення з організацією самостійної роботи здобувачів вищої освіти випусковою кафедрою (наявність тем для самостійного опрацювання, методичне забезпечення, форми самостійної роботи та інше).	8	8
7	Тема 7. Опрацювання теоретичного матеріалу для підготовки та проведення занять.	8	8
8	Тема 8. Підготовка під керівництвом наукового керівника питань до лекційних, практичних занять.	8	8
9	Тема 9. Підготовку під керівництвом наукового керівника питань до семінарських і лабораторних занять, складання їх методичних розробок.	8	8
10	Тема 10. Проведення психолого-педагогічного вивчення академічної групи.	8	8

5. Критерії оцінювання результатів навчання

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90–100 балів	відмінно	зараховано
89–75 балів	добре	
60–74 балів	задовільно	
26–59 балів	незадовільно	не зараховано
0–25 балів	неприйнятно	

Критерії оцінювання результатів навчання (екзамен)

Критерії оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів: «**відмінно**» (90-100 балів) – здобувач демонструє високий рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, «**добре**» (75-89 балів) – здобувач виявляє достатній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, «**задовільно**» (60-74 балів) – наявний рівень мінімально достатніх знань, «**незадовільно**» (26-59 балів) – недостатній рівень наявних результатів навчання, «**неприйнятно**» (0-25 балів) – результати навчання відсутні.

6. Засоби діагностики

Питання до заліку з практичної підготовки «Науково-викладацька практика»

1. Ознайомлення з навчальними планами (за фахом).
2. Ознайомлення з планами роботи випускової кафедри та профільної кафедри.
3. Ознайомлення з навчальними та робочими програмами з усіх дисциплін кафедри (аналіз їх змісту).
4. Ознайомлення з планом виховної роботи куратора групи.
5. Ознайомлення з розподілом навчального навантаження.
6. Ознайомлення з формами та методами роботи викладача й куратора.
7. Основні особливості роботи із науковим текстом.
8. Ведення щоденника здобувача-практиканта.
9. Оформлення звітної документації.
10. Підготовка презентації до виступу на підсумковій навчально-методичній конференції.
11. Усний захист звітів з практики на підсумковій конференції.
12. Ознайомлення з розкладом занять здобувачів вищої освіти.
13. Ознайомлення з тематикою індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти.
14. Ознайомлення з організацією індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти формами і методами роботи здобувачів вищої освіти.
15. Ознайомлення з видами виконуваних робіт здобувачами вищої освіти.
16. Ознайомлення з роботою позааудиторних наукових гуртків на кафедрі.
17. Проведення консультацій з обраного курсу.
18. Проведення індивідуальних занять зі здобувачами вищої освіти.
19. Підготовка завдань для самостійної роботи та відповідей до них для здобувачів вищої освіти з обов'язкової дисципліни.
20. Підготовка завдань для самостійної роботи та відповідей до них для здобувачів вищої освіти з вибіркової дисципліни.
21. Підготовка методичних рекомендацій за спеціальністю та профілем

- випускової кафедри за дорученням наукового керівника.
22. Вивчення особистості окремих студентів.
 23. Вивчення особливостей групи студентів.
 24. Проведення соціометричного дослідження студентів.
 25. Складання психолого-педагогічної характеристики академічної групи.
 26. Підготовка тез наукової доповіді.
 27. Написання статті загальнонаукового характеру.
 28. Підготовка фахової статті та її публікація.
 29. Підготовка та публікація закордонної статті для періодичного видання.
 30. Реєстрація в ORCID.
 31. Реєстрація у WoS.
 32. Реєстрація у Scopus.
 33. Створення та наповнення аккаунту Google Academia.
 34. Збір емпіричних даних наукового дослідження.
 35. Математико-статистична обробка емпіричних даних наукового дослідження.
 36. Наукова психологічна інтерпретація феноменів.
 37. Чинники підвищення ефективності наукової діяльності.
 38. Структура професійної діяльності науково-педагогічного працівника.
 39. Структура професійної діяльності наукового працівника.
 40. Наукова діяльність студентів на різних освітніх рівнях.

Завданнями для поточного контролю є стандартизоване тестування, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах та інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Рекомендована література (основна)

1. Зеленська Л.Д. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів освітнього ступеня «Доктор філософії». Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. 43 с.
2. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: Навч. Посібник. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. 260 с.
3. Педагогіка: баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / кол. авторів; за ред. І.Ф. Прокопенка. Харків : Фоліо, 2015. 572 с.
4. Пащенко В.М. Методологія та методи наукових досліджень : навч. посібник. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2010. 232 с.

5. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків : ХНПУ, 2018. 457 с.
6. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В.Н. Методологія педагогічного дослідження. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 440 с.
7. Higher School Pedagogy in Tables and Schemes: a Manual/ edit. L. D. Zelens'ka. Kharkiv, 2019. 263 p.

Рекомендована література (допоміжна)

1. Вихрущ В.О., Гуменюк С.В., Вихрущ-Олексюк О.А. Психодидактика вищої школи: інноваційні методи навчання: навч. посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 280 с.
2. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.Н. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
3. Литвинов А.С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посібник / за заг. наук. ред. д. пед. н., проф. В. В. Борисова. Суми. Університетська книга, 2017. 265 с.
4. Луначек В.Е. Основи педагогіки вищої школи: навч. посібник. 2-ге видання, випр. та доп. Харків : ФОП Панов А.М., 2019. 220 с.
5. Мельничук І. М. Основи педагогіки та психології вищої школи: Навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2018. 336 с.
6. Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Харків : НФаУ, 2019. 248 с.
7. Шапран О. І., Новак О. М., Домбровська Я.М., Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький : 2018. 280 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://www.https://ddpu.edu.ua/> – Сайт Донбаського державного педагогічного університету;
3. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського; -

4. <http://www.dnpb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
5. <http://korolenko.kharkov.com/> – Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка;
6. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
7. <http://osvita.ua/school/theory/780/> – Сайт «Osvita.Ua»;
8. http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv.doc – Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі;
9. <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnistuvishchikh-navchalnikh-zakladakh/4688> – Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах;

9. Посилання на дистанційний курс

Практична підготовка «Науково-викладацька практика» може відбуватися дистанційно або змішано на платформі Moodle ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=328>)

Дистанційний курс розраховано на 10 тем. Кожна тема містить такі компоненти: завдання для самостійної роботи та форми звітності. Кожна тема може вмішувати посилання на відкриті освітні ресурси мережі Інтернет.